

Струка (назив): Економија, право и трговина; Туризам и угоститељство		
Занимање (назив): Пословно-правни техничар, угоститељски техничар, туристички техничар, кулинарски техничар;		
Предмет (назив): ИСТОРИЈА		
Опис (предмета): Општеобразовни		
Модул (наслов): Општа историја и историја српског народа		
Датум:	Шифра:	Редни број:
Сврха		
<ul style="list-style-type: none"> - да се ученици упознају са основним токовима опште и националне историје, значајним идејама, процесима, појавама, догађајима и личностима; - да се код ученика развија осјећај родољубља, посебно осјећај љубави према слободарским традицијама српског народа и вриједностима српског културног наслеђа. 		
Специјални захтјеви / Предуслови		
Основно знање, вјештине и ставови стечени у претходном образовању.		
Циљеви		
<ul style="list-style-type: none"> - стицање хуманистичког образовања и развијање историјске свијести; - разумијевање историјског простора и времена, историјских догађаја, појава и процеса и улоге истакнутих личности; - развијање индивидуалног и националног идентитета; - стицање и проширивање знања, развијање вјештина и формирање ставова неопходних за разумијевање савременог свијета; - унапријеђивање функционалних вјештина и компетенција неопходних за живот у савременом друштву (истраживачких вјештина, критичког и креативног мишљења, способности изражавања и образлагања сопствених ставова, разумијевања мултикултуралности, развијање толеранције и културе аргументованог дијалога); - оспособљавање за дјелотворно коришћење информационо-комуникационих технологија; - развијање свијести о потреби сталног усавршавања и свијести о важности његовања културно-историјске баштине. 		
Теме		

1. Нови вијек (од друге половине XIX вијека до 1918. године)
2. Срби од друге половине XIX вијека до 1918. године
3. Савремено доба (1918–1939)

Теме (предложени наставни садржаји)	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
НОВИ ВИЈЕК (ОД ДРУГЕ ПОЛОВИНЕ XIX ВИЈЕКА ДО 1918. ГОДИНЕ) - Свијет у другој половини XIX и почетком XX вијека - Друштвено-економске и културне прилике - Међународни односи и стварање војно-политичких савеза - Први свјетски рат (1914–1918): узроци, главни токови и посљедице - Револуције у Русији	- препозна најзначајније државе у свијету крајем XIX и почетком XX вијека; - опише друштвено-економске и културне прилике; - критички процијени борбу жена за своја права крајем XIX и почетком XX вијека; - објасни интересе који су повезивали државе унутар Тројног савеза и Антанте; - наброји политичке кризе које су претходиле Првом свјетском рату; - именује преломне догађаје Првог свјетског рата; - опише свакодневни живот на фронту и у позадини; - објасни и разликује грађанске и	- истражи борбу Кларе Цеткин за права жена; - процијени Балкан као највеће кризно жариште у међународним односима на почетку XX вијека; - разликује повод од узрока Првог свјетског рата; - тумачи улогу САД у рату; - међусобно повезује најважније појаве у друштвима укљученим у рат (несташице хране и других потреба, замор од рата, штрајкови); - критички процијени резултате Октобарске револуције; - анализира на који начин су Први свјетски рат и Октобарска	- унаприједи знања о прошлости; - развија одговоран однос према културно-историјском наслеђу; - развија способност да на основу различитих историјских извора реконструише и процијењује историјске догађаје по важности и даје свој критички став о тим догађајима; - разумије историјске коријене савремених политичких и друштвених промјена; - развија љубав за национални идентитет повезан са смислом за поштовање различитости; - унапређује позитиван став према промјенама и иновацијама; - изграђује способност реаговања на друштвено неприхватљиво понашање; - његује способност вредновања подвига и личног херојства; - афирмише спремност да превазиђе стереотипе и	Наставницима се препоручује да што више користе историјске изворе и литературу, као и корисне сајтове на интернету. То се односи на све наставне теме и наставне садржаје. Такође, методичко-дидактичке препоруке су да се што мање користи фронтални облик рада, те да се примјењује активно учење, интерактивна настава, рад у групама, као и да се подстиче самосталност рада и креативност ученика. - припремити одговарајуће географске и историјске карте; - припремити и показати фотографије Кларе Цеткин, Розе Луксембург и Симон де Бовоар; - припремити и показати фотографије и ликовне представе Првог свјетског рата, револуција у Русији, цара Николаја Романова и Лењина; - припремити и показати видео записе из Првог свјетског рата; - за рјешавање аналитичких и истраживачких задатака, ученицима препоручити употребу корисних сајтова на интернету (ови задаци се могу радити у току наставе или се могу задати за рад код куће).

	социјалистичке револуције на примјеру руских револуција 1917. године; - анализира чиниоце који су довели до слома Централних сила; - наведе најважније посљедице рата.	револуција утицали на остваривање права жена.	предрасуде; - подстиче способност разликовања чињеница од тумачења; - његује способност поштовања људских права и једнакости као основе за солидарност и одговорност; - развија критички однос према информацијама које објављују масовни медији; - развија одговорност за укључивање у процес доношења одлука.	
СРБИ ОД ДРУГЕ ПОЛОВИНЕ XIX ВИЈЕКА ДО 1918. ГОДИНЕ - Устанак Срба у Херцеговини и Босни (1875–1878) - Ослободилачки ратови Србије и Црне Горе (1876–1878) - Србија од 1878. до 1912. - Црна Гора од 1878. до 1912. - Срби у Турском царству. Балкански ратови (1912–1913) - Срби у Хабзбуршкој монархији - Босна и Херцеговина под аустроугарском управом - Почетак Првог свјетског рата и велике српске побједи 1914.	- опише Устанак Срба у Херцеговини и Босни 1875–1878; - покаже на карти подручја у Босни и Херцеговини која су била захваћена устанком 1875–1878; - објасни узроке и посљедице ослободилачких ратова Србије и Црне Горе 1875–1878; - упоређи политичке и друштвене прилике у Србији и Црној Гори 1878–1912; - наброји најзначајније владаре српских нововјековних династија; - опише положај Срба у Хрватској, Славонији и Далмацији;	- утврди повезаност одређених историјских догађаја везаних за међународни значај Велике источне кризе; - критички вреднује резултате Берлинског конгреса; - објасни историјске коријене правашке идеологије према српском народу; - даје критички осврт на покушај стварања „босанске нације” и разлоге њеног неуспјеха; - објасни узроке појаве Младе Босне; - анализира ставове представника Младе Босне; - процијени међународни	- развија одговорност за укључивање у процес доношења одлука.	- припремити географску карту Балканског полуострва, као и одговарајуће историјске карте и показати на картама: 1. подручја обухваћена Устанком Срба у Херцеговини и Босни 1875–1878, 2. ширење територије Србије до 1913, 3. ширење територије Црне Горе до 1913, 4. мјеста најзначајнијих битака од 1912. до 1918. 5. правце повлачења српске војске, а затим и ослобођења Србије и јужнословенских области; 6. територију Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца 1918. - припремити и показати слике, односно фотографије: Петра Поповића Пеције, Богдана Зимоњића, Голуба Бабића, Петра Кочића, краља Александра Обреновића, краља Николе Петровића Његоша, краља Петра I Карађорђевића, Гаврила Принципа, Николе Пашића, војводе Радомира Путника, војводе Степе Степановића, војводе Живојина Мишића, војводе Петра Бојовића, Милунке Савић и мајора Драгутина Гавриловића. - припремити, прочитати и анализирати прогласе устаничких четовођа о уједињењу Босне са Србијом и Херцеговине са Црном Гором; - припремити, прочитати и анализирати запажања

<ul style="list-style-type: none"> - Година страдања и војног слома (1915) - Повлачење, наставак ратовања и коначна побједа (1916-1918) - У окупираној Србији (1915-1918) - Политика терора Аустроугарске против својих поданика Срба - Стварање југословенске краљевине 	<ul style="list-style-type: none"> - објасни хрватску политику и идеологију према Србима и шта је од ње остало сачувано до данас; - утврди важност циљева аустроугарске политике у Босни и Херцеговини; - процијени узроке отпора Срба аустроугарској политици у Босни и Херцеговини; - опише узроке, главне токове и последице Балканских ратова 1912–1913; - повеже главна збивања (битке, дешавања у позадини, односи са савезницима) у рату Србије и Црне Горе против Централних сила 1914–1918; - именује најзначајније српске војсковође и најистакнутије жене од 1912. до 1918; - наброји облике терора аустроугарских власти против својих поданика Срба, нарочито у Босни и 	<ul style="list-style-type: none"> контекст Балканских ратова; - критички анализира Сарајевски атентат; - тумачи мотиве аустроугарске ратне политике према Србији и српском националном покрету; - упореди карактеристичне примјере који осликавају положај становништва у окупираној Србији и Црној Гори; - објасни циљеве политике терора Аустроугарске према својим поданицима Србима, нарочито у Босни и Херцеговини; - објашњава југословенску идеју; - објасни процес стварања југословенске државе у рату; - критички процијени улогу Србије у стварању југословенске државе; - анализира статистичке податке о страдању Србије и Срба у рату у односу на друге државе и 		<ul style="list-style-type: none"> Анте Старчевића о Србима; - припремити текст Првог царског меморандума Срба у Босни и Херцеговини из 1896, прочитати и анализирати његове дијелове; - припремити и објаснити панос са родословима српских нововјековних династија: Карађорђевића, Обреновића и Петровић-Његоша; - припремити и показати државна знамења (заставе и грбове) Србије и Црне Горе; - припремити текст Аустроугарског ултиматума Србији 23. јула 1914, прочитати и анализирати његове дијелове; - припремити текст одговора Србије 25. јула 1914. на ултиматум, прочитати и анализирати његове дијелове; - припремити текст прогласа регента Александра 29. јула 1914, прочитати и анализирати његове дијелове; - припремити текст прогласа краља Николе 6. августа 1914, прочитати и анализирати његове дијелове; - припремити текст Нишке декларације 7. децембра 1914, прочитати и анализирати његове дијелове; - припремити наређење мајора Гавриловића о одбрани Београда 1915. и прочитати га; - припремити текст Одлуке Велике народне скупштине Војводине 25. новембра 1918, прочитати и анализирати његове дијелове; - припремити текст Одлука Велике народне скупштине српског народа у Црној Гори 26. новембра 1918, прочитати и анализирати његове дијелове; - припремити текст прогласа Народног вијећа из Бањалучке о уједињењу са Србијом 27. новембра 1918, прочитати га и анализирати; - припремити текст о проглашењу Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца 1. децембра 1918,
---	---	--	--	---

	Херцеговини; - истражи и представи податке о најважнијим догађајима, појавама и личностима завичајне историје Првог свјетског рата.	народе; - покаже на карти земље које су ушле у састав југословенске државе.		прочитати и анализирати његове дијелове; - припремити и показати неке од фотографија из ослободилачких ратова од 1912. до 1918; - за рјешавање аналитичких и истраживачких задатака, ученицима препоручити употребу корисних сајтова на интернету (ови задаци се могу радити у току наставе или се могу задати за рад код куће).
САВРЕМЕНО ДОБА (1918–1939) - Привредне, друштвене и културне прилике у свијету (1918–1939) - Државе парламентарне демократије - Совјетска Русија - Фашизам и нацизам	- анализира и утврђује узроке и посљедице версајског система међународних односа; - објасни промјене у свакодневном животу узроковане научним, техничким и културним прогресом; - именује државнике свјетског значаја; - наброји агресије Јапана, Италије и Њемачке прије почетка Другог свјетског рата;	- процијени значај улоге и резултата Друштва народа; - уочава сличности и разлике либералне демократије, комунизма, фашизма и нацизма; - објасни узроке и посљедице Велике економске кризе;		- припремити одговарајуће географске и историјске карте; - припремити текст <i>Нирнбершких закона</i> из 1935, прочитати и анализирати њихове дијелове; - припремити видео снимке говора Адолфа Хитлера и Бенита Мусолинија, приказати их и анализирати; - за рјешавање аналитичких и истраживачких задатака, ученицима препоручити употребу корисних сајтова на интернету (ови задаци се могу радити у току наставе или се могу задати за рад код куће).
Интеграција				
<ul style="list-style-type: none"> - Српски језик - Географија - Православна вјеронаука - Култура религија - Информатика 				
Извори и литература				

- Добрила Ђукановић, Милија Марјановић, *Историја за 2. разред средњих стручних школа за занимање пословно-правни техничар, туристички техничар и угоститељско-кулинарски техничар*, ЗУНС, Источно Сарајево
- Гелер Михаел и Некрич Александар, *Утопија на власти. Историја Совјетског савеза*, Подгорица 2002.
- Екмечић Милорад, *Дуго кретање између клања и орања: историја Срба у новом веку 1492–1992*, Београд 2007.
- Екмечић Милорад, *Срби на историјском раскришћу*, Београд 1999.
- *Енциклопедија Републике Српске*, 1, Бања Лука 2017.
- *Енциклопедија Републике Српске*, 2, Бања Лука 2018.
- *Историја Русије* (приредили Дмитриј Оболенски и Роберт Оти), Београд 2003.
- *Историја српског народа* (група аутора), I–VI, Београд 1994.
- *Историјски атлас* (главни редактор Милош Благојевић), Београд 2011.
- *Косово и Метохија у великоалбанским плановима 1878–2000*. (група аутора), Београд 2001.
- Краљачић Томислав, *Калајев режим у Босни и Херцеговини 1882–1903*, Сарајево 1987.
- Крестић Василије, *Геноцидом до велике Хрватске*, Београд 2015.
- Крестић Василије, *Историја Срба у Хрватској и Славонији 1848–1914*, Београд 1995.
- Љушић Радош, *Историја српске државности, II, Србија и Црна Гора нововековне српске државе*, Нови Сад 2001.
- Микавица Дејан, Васин Горан и Нинковић Ненад, *Историја Срба у Црној Гори 1496–1918*, Нови Сад 2013.
- Микавица Дејан, Лемајић Ненад, Васин Горан и Нинковић Ненад, *Срби у Хабзбуршкој монархији од 1526. до 1918*, I–II, Нови Сад 2016.
- Mikić Đorđe, *Austrougarska ratna politika u Bosni i Hercegovini 1914–1918*, Banja Luka 2011.
- Митровић Андреј, *Време нетрпеливих. Политичка историја великих држава Европе 1919–1939*, Београд 1974.
- Mitrović Andrej, *Fašizam i nacizam*, Beograd 1979.
- *Нова историја српског народа* (приредио Душан Т. Батаковић), Београд 2000.
- Роров Џедомир, *Грађанска Европа 1770–1871*, I–II, Novi Sad 1989.
- Роров Џедомир, *Od Versaja do Danciga*, Beograd 1975.
- Робертс Џон, *Европа 1880–1945*, Београд 2002.
- Слијепчевић Ђоко, *Историја Српске православне цркве*, I–III, Београд 2002.
- Ћоровић Владимир, *Црна књига: патње Срба Босне и Херцеговине за време Светског рата 1914–1918*, Бања Лука 2014.
- Hobsbaum Erik, *Doba ekstrema. Istorija kratkog dvadesetog veka 1914–1991*, Beograd 2002.

Оцјењивање

Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.